

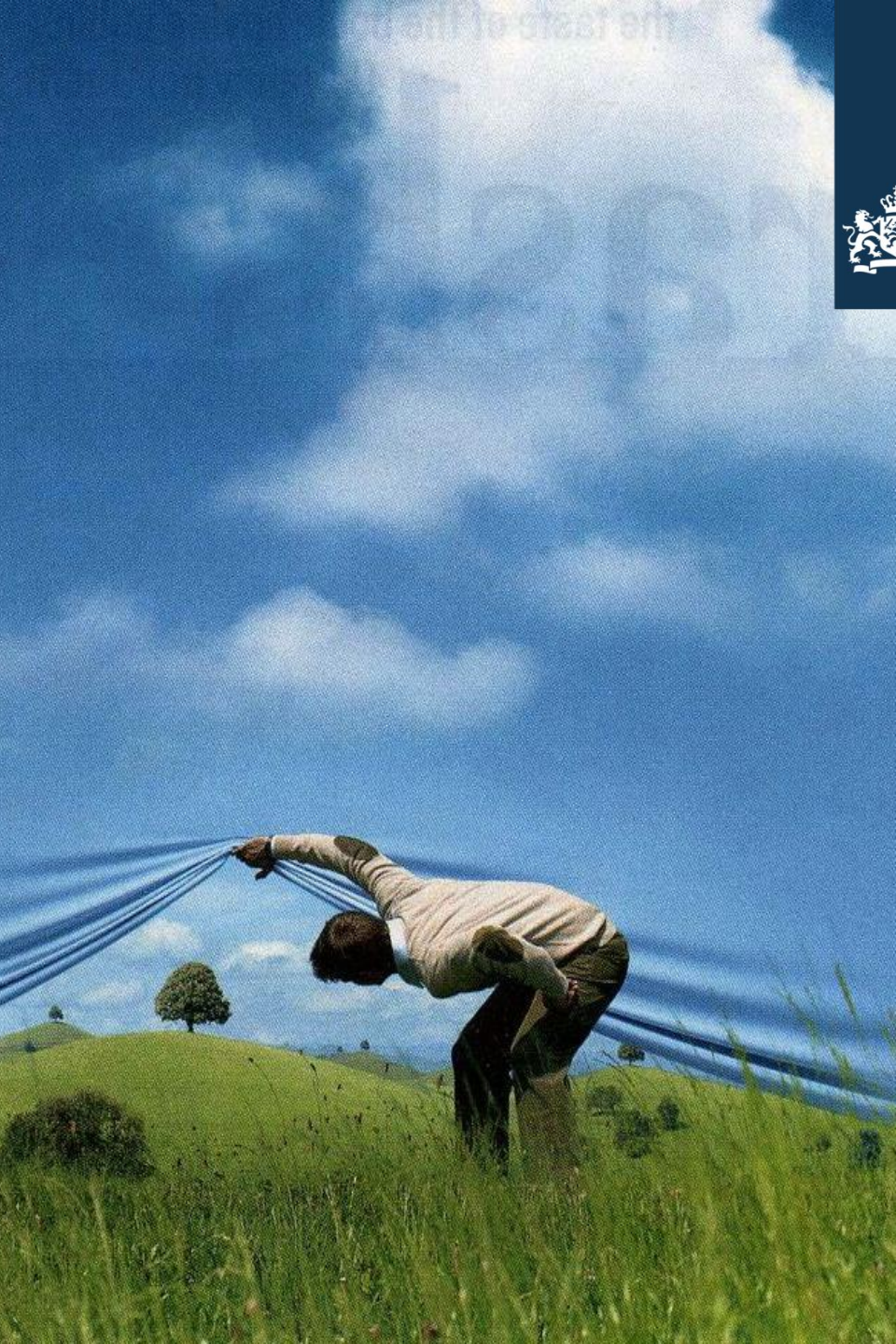
Centraal Planbureau

Achter de horizon

SAFFIER II en de Middellange-
termijnverkenning 2017-2021

Debby Lanser

12 februari 2016

Centraal Planbureau

Inhoud

- Wat doen wij?
- Saffier II
 - Het model
 - Trefzekerheid
- MLT
- Beleidsanalyse

Wat doen wij?

Macro analyse:

- Gaat om het begrijpen van de relaties tussen bijv. het nationaal inkomen, output, consumptie, investeringen, handel, werkloosheid en inflatie

Ramen van toekomstige gebeurtenissen/situaties:

- Korte termijn ramingen
- Middellange termijn ramingen

What-if analyses (gevolgen van mogelijke gebeurtenissen):

- Beleid: wat gebeurt er als de overheid de lasten met 5 mld verlicht?
- Economie: wat gebeurt er als de wereldhandel tegenvalt?

Hoe ramen wij?

Verschillende korte termijn voorspelmodellen:

- Macro econometrisch model:
 - Saffier II
- Tijdreeks modellen:
 - Conjunctuurindicator
 - BVAR
- Expert Opinion:
 - Interpretieren maand- en kwartaalpatronen; duiden van soft indicators; combineren van uitkomsten van verschillende modellen; ...

Saffier II is de centrale spil in dit geheel

Een goede raming heeft/is/moet ...

- Zuiver
- Kleine voorspelfout
- Een afnemende variantie bij kortere horizon
- Omslagpunten voorzien
- Onderling consistent over variabelen
- Aansluiten op de nationale rekeningen
- Begrijpelijk zijn, het verhaal vertellen
- Beleid gedetailleerd kunnen verwerken
- Onderling consistent over ramingen

Saffier II

Saffier II in vogelvlucht

Een macro econometrisch structuurmodel

- Econometrisch: voortbouwend op data uit het verleden (CBS)
- Structuurmodel: ruimte voor het macro economische verhaal

Een groot model (3300 vergelijkingen) met 25 gedragsvergelijkingen in haar kern

Vraaggedreven

Saffier II: In vogelvlucht II

Vraaggedreven:

- Internationaal beeld en overheidsbeleid min of meer exogeen.
 - Direct effect
 - Indirect effect via het reëel beschikbaar inkomen

Aanbodzijde:

- Arbeidsmarkt: wie biedt zich aan gegeven reële lonen en
- Productiecapaciteit: wat kunnen wij maken?

Vraag en aanbod ontmoeten elkaar resulterend in o.a. werkloosheid

... op basis van welke uitgangspunten (exogenen)?

Internationale conjunctuur

- Wereldhandelsvolume
- wisselkoers, olieprijs, grondstoffenprijzen → invoerprijzen

Overheidsbeleid (groot overheidsblok)

- Ambtenaren, pennen-potloden etc
- Belastingtarieven, (sociale) premies
- Uitkeringen, subsidies

Arbeidsmarkt

- Participatie (structureel aanbod) en deeltijdfactor

Specifieke sectoren

- Huren (volume en prijs) → onroerend goedsector
- Gasrijzen en volume → delfstoffenwinning
- Zorg

Trefzekerheid

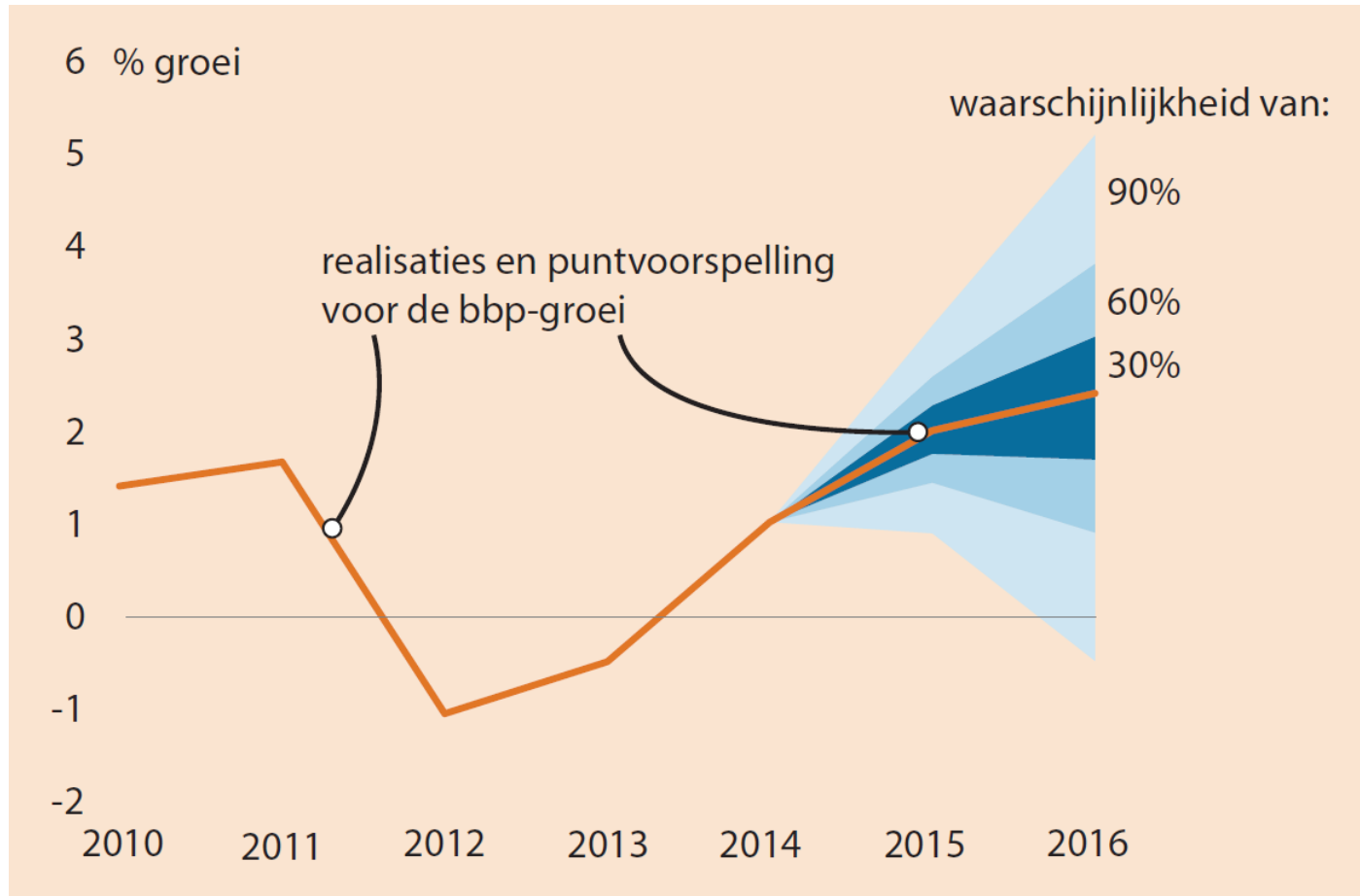

Puntvoorspelling (juni 2013)

Werkloosheid naar 7% | *Begrotingstekort*
2014 op 3,7%

Fan chart (cijfers mev2016)

Bronnen van voorspelfouten

- Modelonzekerheid
- Exogene variabelen onjuist
- Meest recente 'voorlopige' data onjuist
- Modeluitkomsten ten onrechte 'overruled'

Aandeel van de bronnen van onzekerheid in de variantie van voorspelfouten, in %

	Modelonzekerheid Jaar t+1	Exogene variabelen Jaar t+1	Voorlopige data Jaar t+1
Bbp (% , volume)	12	73	15

Bron: Lanser en Kranendonk (2008).

MLT

De MLT: in vogelvlucht

MLT geeft:

- De middellange termijn economische ontwikkeling 2017-2021
- De budgettaire ruimte over de aankomende kabinetsperiode
- De houdbaarheid van de overheidsfinanciën
- Koopkrachtbeeld

Levert een beleidsarm basispad om 'nieuw' beleid tegen af te zetten

Uitgangspunt voor o.a. de analyse van verkiezingsprogramma's en RA

De MLT: in vogelvlucht (II)

De groeimogelijkheden van de Nederlandse economie (aanbod)

- Bepalen potentiële groei
- Afbouw output gap
 - In hoeverre wijkt de huidige productie af van de mogelijkheden

Vraag naar goederen en diensten analoog aan ramingsproces

- Rol voor Saffier II

De rol van beleid: een voorbeeld

Verlaging materiële overheidsbestedingen 1% bbp

In- en uitverdieneffecten:

- EMU-saldo 2019 van 0,4%.
- Lonen↓ werkgelegenheid↓

Belastinginkomsten↓ uitkeringen↑

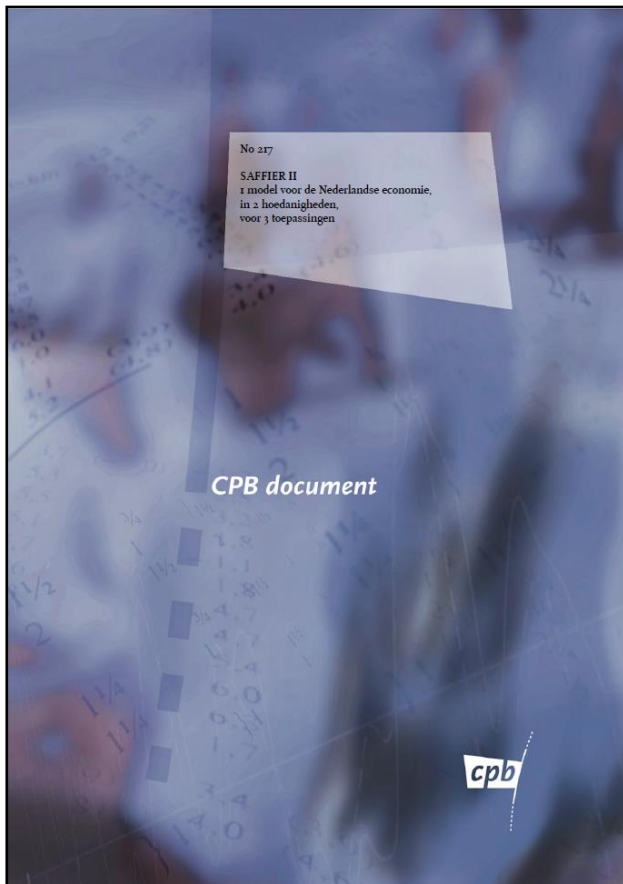

De rol van beleid: een voorbeeld (II)

	2016/2019
	% per jaar
BBP	-0,3
Consumptie	-0,3
Investerings	-0,5
Overheidsbestedingen	-0,9
Contractloon	-0,5
	Niveau 2019
Werkloze beroepsbevolking	0,6

Belangrijke publicaties

Hoe komen de macro-economische ramingen van het Centraal Planbureau tot stand?

<https://www.youtube.com/watch?v=b14mwe56cjo>

Saffier II

<http://www.cpb.nl/publicatie/saffier-ii-1-model-voor-de-nederlandse-economie-2-hoedanigheden-voor-3-toepassingen>

Beleidsvarianten met Saffier II

<http://www.cpb.nl/publicatie/beleidsvarianten-met-saffier-ii>

Achter de horizon

EINDE

Heeft u nog vragen of opmerkingen?